

PARLAMENTRANI IZBORI 12. travnja 2026.

LISTA HRVATSKE NACIONALNE MANJINE

HRVATSKA DRŽAVNA SAMOUPRAVA

GUGÁN JÁNOS / IVAN GUGAN
MARKOVICS JÓZSEFNÉ / ANGELA ŠOKAC MARKOVIĆ
HANDLER ANDRÁS / ANDRIJA HANDLER
VARGOVICS JÓZSEF ÁRPÁDNÉ / MARIJA VARGOVIĆ
GYURITY ISTVÁN / STIPAN ĐURIĆ

Foto: MTI

Dani hrvatskoga jezika u Santovu

6. stranica

Školsko natjecanje u kazivanju stihova

10. i 11. stranica

Festival svinjokoljskih specijaliteta

14. stranica

Potvrdimo svoju registraciju i svojim glasom!

Nakon Uskrsa i blagdanskog ugođaja predstoji nam ispunjavanje najvažnije građanske dužnosti – izlazak na parlamentarne izbore koji će se održati u nedjelju 12. travnja 2026. godine. Na parlamentarnim izborima glasat ćemo i za narodnosne liste. Samo glasati, a ne birati, jer su narodnosne liste s nositeljem liste, koji ima zajamčen izbor za glasnogovornika, sastavile državne narodnosne samouprave. Nažalost, jedna od narodnosti u Mađarskoj nije uspjela sastaviti, pa tako ni prijaviti svoju državnu listu – Srbi u Mađarskoj sljedeće četiri godine neće imati svojeg parlamentarnog glasnogovornika. S druge strane, budući da je bio zamjetan ispis s popisa birača, upitno je hoće li njemačka zajednica uspjati ostvariti povlašteni mandat i ponovno izabrati zastupnika s pravom glasa kojeg su prije imali. Nakon što je 2. travnja u 16 sati istekao rok za upis na popis birača, samo dotad upisani imat će pravo glasati za narodnosnu listu, pa tako i za hrvatsku. Na popisu hrvatskih birača 26. ožujka bila su 2003 upisana i oni će moći glasati za hrvatsku državnu listu i uz to za pojedinačnog stranačkog kandidata svojeg okruga. Po pitanju glasanja za stranačke liste ili za narodnosnu listu birači su od samih početaka podijeljeni, što potvrđuje to da je od registriranih za samoupravne izbore samo mali broj registraciju proširio i na parlamentarne izbore. Od 11 202 registrirana na popisu za izbore mjesnih hrvatskih samouprava tek 1978 (stanje 27. ožujka) birača proširilo je registraciju i na parlamentarne izbore. Slično je i kod drugih narodnosti s tim da se razmjerno najvećim brojem registriranih ističu Nijemci – od ukupno 50 330 registriranih čak 25 477 registraciju je proširilo i na parlamentarne izbore. Najviše registriranih imaju Romi, kojih je od 228 612 registriranih čak 45 191 glasač registraciju proširio i na parlamentarne izbore. Prema tome Romi imaju najviše izgleda za ostvarenje povlaštenog mandata uz odgovarajuću izlaznost. Na posljednjim parlamentarnim izborima njemačka narodnosna lista dobila je 24 630 glasova, a granica za ostvarenje povlaštenog mandata (četvrtina od broja glasova za jedan parlamentarni mandat) utvrđena je u broju od 23 085 glasova. Dakle, slijedi glasanje s najvećim izgledima za povlašteni mandat za Rome, za Nijemce vrlo neizvjesno, a za ostalih deset narodnosti realnost je ostvarenje zajamčenog glasnogovornika. Zaključno bismo mogli utvrditi da s jedne strane sve ovisi o brojkama, a s druge one su samo potvrda već odlučnog. Ako smo registrirani, iziđimo i dajmo svoj glas!

S. B.

GLASNIKOV TJEDAN

„To se pitanje sve češće postavlja kad gledamo samce i umirovljenike s mirovinama u tom iznosu, a da ne govorimo o onima kojima je mirovina manja od 500 eura. Treba platiti režije, jesti i piti, kupovati lijekove... To je osnovno. A gdje je sve drugo što ljudski život čini dostojanstvenim?“

Kako čovjek stari, tako mu se mijenja i pogled na život i svijet koji ga okružuje. Sam se mora brinuti o mnogočemu, a ako je pritom radni vijek proveo s malim primanjima, suočava se i s vrlo malom mirovinom, kojom jedva može pokriti osnovne životne potrebe. U svijetu rada iznimno su velike razlike u primanjima, a u svijetu mirovina u visini mirovina. Što su primanja tijekom radnog vijeka bila veća, to je i mirovina viša.

Tako neki „sretnici“ poput premijera, menadžera ili bankara zarađuju i do osam milijuna forinti, dok drugi ne dosegnu ni bruto iznos prosječne plaće. Prosječna bruto plaća u Mađarskoj za 2026. godinu još nije konačno utvrđena, no na temelju povećanja minimalne plaće na 322 800 forinti te sektorskih pregovora o plaćama, koji predviđaju rast od 7 do 8 posto, može se očekivati prosječan rast plaća od 7 do 10 posto.

Polazeći od podataka Mađarskog zavoda za statistiku (KSH) za prosinac 2025., kad je prosječna bruto plaća iznosila 789 200 forinti (neto 584 900 forinti), u 2026. godini moguće je očekivati prosječnu bruto plaću višu od 800 000 forinti. Zajamčena minimalna plaća u 2026. godini iznosi 373 200 forinti bruto (povećanje od 7 posto). Strašno male brojke. Kako živjeti sa 600 eura mjesečno?

To se pitanje sve češće postavlja kad gledamo samce i umirovljenike s mirovinama u tom iznosu, a da ne govorimo o onima kojima je mirovina manja od 500 eura. Treba platiti režije, jesti i piti, kupovati lijekove... To je osnovno. A gdje je sve drugo što ljudski život čini dostojanstvenim?

Čitam kako je prosječna mirovina u 2026. godini, nakon povećanja od 3,6 posto, na razini od oko 255 000 forinti. Djelomičnim uvođenjem 13. i 14. mirovine veljačka „mjesečna“ isplata (ukupna godišnja davanja po-

dijeljena s 12) porast će na oko 281 600 forinti. Medijalna mirovina porast će na približno 225 000 forinti, čime će se donekle poboljšati mjesečni raspoloživi dohodak umirovljenika, osobito zahvaljujući 13. mirovini.

Svako bi društvo trebalo i moralo svakoj starijoj osobi osigurati dostojanstvenu starost: mirovinu s kojom se može pristojno živjeti, ali i dobru zdravstvenu i socijalnu skrb. A ne mirovinu koja mnoge gura na rub siromaštva ili ih u siromaštvo izravno baca. Razlike između najviših i najnižih mirovina iznimno su velike, a osnovne životne potrebe svih umirovljenika uglavnom su jednake. Svi moraju jesti, piti, odijevati se, ići liječniku, kupovati lijekove – da ne govorimo o ostalim potrebama koje čovjeka čine čovjekom.

Ove retke pišem jer sam se posljednjih tjedana suočila s gore spomenutim brojkama. Zapanjuje me bezobzirnost nejednakosti i nebriga za stare i onemoćale, koji se često doživljavaju kao teret, a ne kao vrijednost društva. Zapanjuje me i položaj mladih koji rade za zajamčena minimalna primanja.

Slušam samohvale odgovornih i vladajućih o tome kako se dobro živi i kako se brine o svim slojevima društva. No tek mali broj ljudi doista živi dobro. Rekla bih: vrlo mali broj. Većina građana ne živi ni dobro ni bezbrižno, a ponajmanje umirovljenici i oni koji su na razini zajamčene plaće. Oni u svojim mislima nemaju mjesta za ikakvo planiranje budućnosti – imaju samo planove za preživljavanje. Društvo se ne mjeri po bogatstvu svojih najuspješnijih, nego po načinu na koji se odnosi prema onima koji su radili cijeli život i danas žive u tišini, na rubu dostojanstva.

Branka Pavić Blažetin

HRVATSKI glasnik

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

35 GODINA HRVATSKOG GLASNIKA

Hrvatski glasnik

Budimpešta, 2. SVIBNJA 1991.

Godina I. Broj 1.

Cijena: 10 Ft

TJEDNIK HRVATA U MAĐARSKOJ

Pozdrav

Ovom prigodom je na mjestu stara narodna izreka „Tko čeka, taj dočeka“. Devedesetak tisuća Hrvata u Mađarskoj je desetljećima čekalo na svoje glasilo, koje sada, evo, ima u rukama. Trnovit je bio put do izlaza prvog broja Hrvatskog glasnika, zajedničkog tjednika svih Hrvata od Kačmara do Bizonje. Ali, evo vidite, svladali smo sve teškoće i od današnjeg dana svakoga tjedna ćete čitati list isključivo na našem lijepom i milom hrvatskom jeziku.

O sadržini, uređivačkoj koncepciji Hrvatskoga glasnika sam već pisao u posljednjem broju Narodnih novina, a sada se i sami možete uvjeriti da zamisli uredništva nisu puka obećanja, nego stvarnost, ostvarenje želje da sve hrvatske skupine dobiju odgovarajući prostor u svome listu.

Kada smo pravili plan zaglavlja Hrvatskog glasnika, što smo pokazali i mnogim stručnjacima, a i običnim čitateljima, dočuo sam prigovore: stavljaju „šahovnicu“, simbol ustaštva. Prigovornicima – ukoliko uopće budu čitali naš tjednik – i ovim putem poručujem: prilikom proljetne šetnje neka na par minuta navrate u Matijinu crkvu u Budimu ili u zgradu mađarskog Parlamenta, pa će se suočiti s tisućljetnim grbom Hrvata, sastavljenim od trinaest crvenih i dvanaest bijelih polja.

„Pozdrav“ je naslov uvodnika prvog broja Hrvatskoga glasnika, stoga iskreno i od srca pozdravljam sve naše sadašnje i – vjerujem što brojnije – buduće čitaoce. Uredništvo će se potruditi da od petka do petka sastavi zanimljive i prvenstveno informativne novine, ali u tome poslu bezuvjetno računamo i na pomoć čitatelja, u prvom redu na naše prosvjetne radnike, koji svojim dopisima u znatnoj mjeri mogu pridonijeti kvaliteti lista.

I na kraju: list će se prodavati po cijeni od deset forinti, a budući da se izdavač i Pošta nisu uspjeli sporazumjeti, od 1. srpnja i pretplata će se povisiti, no ona će još uvijek ostati ispod prosječne pretplatne cijene mađarskih novina.

U nadi plodne suradnje lijep pozdrav svim čitateljima Hrvatskog glasnika...

Marko Marković
glavni urednik

Dr. Franjo Tuđman u srdačnom i prijateljskom razgovoru sa čelnicima Hrvata u Mađarskoj

Franjo Tuđman posjetio Mađarsku

Veća potpora hrvatskoj manjini

Predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman je 19. travnja boravio u službenom posjetu Mađarskoj. Članovi hrvatske delegacije su još, uz ostale, bili potpredsjednik hrvatskog Sabora Vladimir Šeks, potpredsjednik vlade Republike Hrvatske Franjo Gregurić, ministar za iseljenišvo Gojko Šušak.

Dr. Franjo Tuđman je najprije vodio razgovore sa mađarskim premijerom Józsefom Antallom, koji su protekli, prema službenom saopćenju, u *izvanredno* srdačnoj i prijateljskoj atmosferi. Prema ovom terminu, koji se rijetko upotrebljava u diplomatskom rječniku, mađarsko-hrvatski odnosi se razvijaju bez smetnji i postaju sve nadobudniji. Tokom razgovora hrvatski je lider pozvao Józsefa Antalla da posjeti Hrvatsku. Tokom dana dr. Franjo Tuđman se sastao i s predsjednikom Republike Mađarske Árpádom Gönczom i predsjednikom mađarskog Sabora Györgyem Szabodom, a uvečer je svečano otvorio novo kazalište u Szolnoku, koje su sagradila poduzeća iz Hrvatske.

I unatoč ovako „gustom“ programu, predsjednik Hrvatske je našao vremena i za susret sa čelnicima Saveza Hrvata u Mađarskoj, te sa predstavnicima masovnog pripočavanja na hrvatskom jeziku. Nakon pozdravnih riječi predsjednika Saveza Hrvata Đure Frankovića, koji je dao i kratak pregled položaja Hrvata u Mađarskoj, razvio se plodan dijalog.

„Hrvatska će veću potporu pružiti hrvatskoj manjini u Mađarskoj, nego što je to činila dosad“ – izjavio je uz ostalo dr. Franjo Tuđman.

Osim potpore Savezu Hrvata tijekom razgovora je puno riječi bilo i o eventualnoj pomoći Hrvatske našem tjedniku, kao i hrvatskim radijskim i televizijskim emisijama u Mađarskoj. No, ipak se najviše govorilo o najvažnijem: o školovanju naše djece, opskrbi priručnicima, pa po potrebi i udžbenicima iz Hrvatske. U vezi s tim je predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman izjavio da je naša matična zemlja, dakle Hrvatska, voljna u neograničenom broju financirati školovanje u Hrvatskoj čak i osnovnoškolaca i srednjoškolaca, a naravno, kao i dotada, studenata visokih škola i sveučilišta.

Sve u svemu: prošlog petka poslijepodne smo se uvjerali da Republika Hrvatska odista namjerava voditi ozbiljnu brigu o Hrvatima u Mađarskoj, za što su nepobitna garancija riječi i odlučnost hrvatskog lidera dr. Franje Tuđmana.

U svakom slučaju ovaj susret, uspostavljanje neposrednih kontakata sa najvišim rukovoditeljima matične zemlje treba da nas ohrabruje i da nam dade nove snage za provođenje ne malih zadaća radi očuvanja nacionalnog identiteta devedeset tisuća Hrvata u Mađarskoj.

(marković)

Joso Ostrogonac: „Pripremamo se za godišnju skupštinu Udruge koja će se održati 9. svibnja u baranjskoj Salanti.“

Razgovarao: Stipan Balatinac

U Hrvatskom domu u Pečuhu 18. veljače održana je prva ovogodišnja redovita sjednica Predsjedništva Udruge Savez Hrvata u Mađarskoj. Kako je naglasio predsjednik Joso Ostrogonac, uz opravdano odsutne Arnolda Barića (zamjenik predsjednika), Blaža Bódisa (Pomurje) i Blaška Bošnjaka (Baranja) jer je bila radna subota, imali su potreban kvorum, a raspravljalo se o prošlogodišnjem radu i financijama, planovima za tekuću godinu te drugim aktualnim pitanjima. Na sjednici su kao stalno pozvani gosti nazočili i predsjednici Nadzornog i Disciplinskog odbora te predsjednik HDS-a Ivan Guban. Zbog više osobnih pitanja odlukom nazočnih članova Predsjedništva sjednica je bila zatvorena za javnost. Bio je to povod za razgovor s predsjednikom krovne udruge Hrvata u Mađarskoj Josom Ostrogoncem o prošlogodišnjem radu, financijama i planovima za tekuću godinu.

Kako ste spomenuli, u prvoj točki dnevnoga reda raspravljalo se o prijedlogu za novog člana u Skupštinu HDS-a. Zapravo je riječ o skorašnjim parlamentarnim izborima za glasnogovornika Hrvata u Mađarskoj nakon čega će odlaskom aktualnog predsjednika biti upražnjeno jedno mjesto. Je li odlučeno tko će s liste Saveza Hrvata biti predložen u Skupštinu HDS-a? Na koji način možda Savez Hrvata, čija lista daje skupštinsku većinu, sudjeluje u izborima za glasnogovornika (iako znamo da o listi odlučuje Skupština HDS-a)?

Sastavljanje liste u nadležnosti je Skupštine HDS-a, a mi tu možemo samo dati pomoć u promidžbi za upis na popis hrvatskih birača, pripaziti da se u što većem broju upišu, a po mogućnosti što manje ispišu. Poznato nam je da se proteklih tjedana mnogi pripadnici drugih narodnosti ispisuju s popisa jer žele sudjelovati u glasanju za stranačke liste. Mi smo za to da ih se što više zadrži na popisu hrvatskih birača. Mislim da zakon nije dobar jer nam ne omogućava to da uz hrvatsku istodobno glasamo i za stranačku listu. Budući da znamo tko će biti naš glasnogovornik, jer je Skupština na prvo mjesto liste postavila Ivana Gubana, koji je već i počeo s izbornom promidžbom, a na samoupravnim izborima bio i voditelj Savezove liste,

odluka o glasnogovorniku se zna, a naši birači samo je potvrđuju svojim glasovima. Nisam protiv, ali mislim da bi trebalo biti više kandidata te da ne odlučuje tijelo od 31 člana, nego da birači mogu izabrati.

Novog predsjednika HDS-a birat će Skupština, a Savez Hrvata ima prava predložiti umjesto njega novoga člana Skupštine. Trebali smo odlučiti tko će s liste biti predložen za to kako bi nakon odlaska predsjednika Gubana na novu dužnost novi član odmah mogao zauzeti mjesto u Skupštini. Za to postoji više mogućnosti, ali mi smo odlučili da to bude sljedeći po redu na listi. S liste smo odabrali sljedećeg s liste Saveza koji na posljednjim izborima nije ušao u Skupštinu, a to je Santovac Stipan Kovačev iz Bačke, inače predsjednik Državne udruge šokačkih Hrvata u Santovu. Na taj način Bačka će doći na svoje jer i prije je imala četiri mjesta u Skupštini, ali je zbog predizbornih nesuglasica izgubila jedno mjesto. Predsjedništvo ga je jednoglasno predložilo u Skupštinu jer dobro govori hrvatski i jer je aktivan član naše zajednice.

Na Predsjedništvu ste dali kratku ocjenu prošlogodišnjeg rada. Što biste možda istaknuli kao najvažnije?

Ukratko sam skrenuo pozornost na nekoliko najvažnijih stvari. Pohvalio sam doma-

ćine prošlogodišnje svibanjske godišnje Skupštine u Gari koji su lijepo ugostili članove Saveza, a došlo je puno ljudi iz svih hrvatskih regija u Mađarskoj te je organiziran cjelodnevni lijep i sadržajan program. Uz to sam spomenuo i uspješan Državni dan Hrvata, koji je u studenom prošle godine priređen u Pečuhu uz vrlo lijep i sadržajan kulturni program u suorganizaciji SHM-a i HDS-a. Nakon nekoliko godina ponovno su nam gosti bili predsjednici Hrvatske i Mađarske Zoran Milanović i Tamás Súlyok. Sa žalošću sam utvrdio da tom prigodom nije bilo uobičajenog susreta s predsjednicima, nikakvih razgovora koji su prije bili uobičajeni, ali istinski ne znam razloge. Uz to sam spomenuo da je lani obilježena 35. obljetnica Saveza Hrvata u Mađarskoj objavljivanjem prigodnog izdanja „35 godina Saveza Hrvata u Mađarskoj“ uz neke zapise i novinske napise iz proteklih desetljeća. Izdanje će tijekom godine biti predstavljeno u svim našim regijama. Iz tiska izlazi i zbirka mojih karikatura pod naslovom „Nevidljiva svakodnevica“ u nakladi Croatice s crtežima koje sam proteklih desetljeća crtao u raznim prigodama. Na taj način osvrnut ćemo se na protekla tri i pol desetljeća SHM-a. Uz to sam spomenuo i brojne uspješno održane regionalne programe.

Zapravo bismo plan rada i financije možda mogli prikazati kao povezane.

Mogu kazati da su u tijeku natječaji. Predali smo prijavu na natječaj za CISZ, za djelovanje i za kulturu. Upravo smo ovih dana dobili obavijest da nam je dodijeljena operativna potpora u iznosu od 4,9 milijuna forinti, što je isti iznos kao i lani. To su vrlo skromna sredstva za jednu veliku civilnu udrugu i možemo ih potrošiti isključivo za djelovanje. Ipak, mi nalazimo druga sredstva da možemo održati naše velike priredbe, kako godišnju Skupštinu tako i Državni dan Hrvata itd. Za kulturne sadržaje predali smo više prijava na natječaje, a prema informacijama koje smo dobili samo na jednom jedinom natječaju osvojili smo potporu, a to je za Markovo na Vancagi u Baji. Navodno nema dovoljno sredstava, a znamo da je izborna godina... Prošle godine dobili smo potporu iz matične domovine u iznosu 2500 eura koju smo potrošili dijelom za spomenuta izdanja, a dijelom za neke priredbe. Isto tako predat ćemo prijavu i ove godine u nadi da ćemo dobiti potporu od matične domovine i za ovu godinu. Glede članarine mogu kazati da od nje imamo, kao i svake godine, oko milijun, milijun i dvjesto tisuća forinti. Tu bismo trebali ostvariti veći prihod jer imamo više članova, ali ne uplaćuju članarinu redovito. Postavilo se nadalje i pitanje što je s onima koji ne dolaze primjerice na sjednice Predsjedništva, nažalost i toga ima, ili ne dolaze na Skupštinu, nisu aktivni i ne plaćaju članarinu. Povjerio sam predsjedniku Disciplinskog odbora Davidu Gregešu, pri čemu smo razmotrili što je s tim u vezi sukladno Statutu, te smo dogovorili da ćemo tu situaciju ove godine konačno riješiti. Tko ne plaća ili ne dolazi na sjednice, dobit će disciplinsko upozorenje. Stvarno, ako netko ne želi biti član, ne mora biti. Jer ako smo važni samo kad se postavljaju liste i kandidati za izbore, to nije u redu. Možda će nas biti manje, ali bit ćemo jači, znat ćemo na koga možemo računati.

Članarina je zaista simbolična?

Zaista 2400 forinti godišnje ne može biti problem. Mislim da je više u pitanju nemar, otići na poštu i uplatiti uplatnicu ili preuplatiti bankovnim putem. Ili pak neki inat zbog uvrijeđenosti, i toga ima.

Među planovima za ovu godinu mogu navesti da pripremamo godišnju skupštinu Udruge, što je bila jedna posebna tema dnevnoga reda. Zbog toga je bio pozvan i predsjednik Hrvatske samouprave Salante Silvestar Balić, a konkretizirali smo da će godišnja Skupština biti sazvana za 9. svibnja ove godine u baranjskoj Salanti.

Skupština Saveza Hrvata u Mađarskoj u Gari 2025. godine

Od njega smo čuli da se oni pripremaju za domaćinstvo, a raspolažu i odgovarajućim prostorom u Domu kulture koji može primiti sve naše članove i goste. Uz to njihova kulturna udruga pripremit će i prigodni kulturni program. Mislim da velikih pitanja neće biti jer će veće zanimanje biti dogodne, kad će se održati i redovita izborna Skupština Saveza Hrvata, izbor predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Predsjedništva te drugih Savezovih tijela. Ove godine osobnih pitanja neće biti, možda samo ako pravno valja regulirati nešto u Statutu. Skupština će nam biti najveće i najistaknutije događanje, a drugo pak Dan Hrvata koji će se ove godine prirediti u Baji. Mi se već pripremamo s regionalnim ogrankom SHM-a i Kulturnim centrom bačkih Hrvata da to bude na razini kako je i lani bilo u Pečuhu. Predložio sam nadalje da našim istaknutim osobama koje nisu tako davno preminule, a bile su zaslužni članovi naše zajednice, postavimo spomen-ploče u svim našim regijama. U Budimpešti ćemo prirediti Hrvatski piknik u suorganizaciji s Hrvatskom samoupravom Budimpešte, u Gradišću Tjedan hrvatskoga jezika, u Bačkoj će biti Dan Hrvata, u Podravini Ljetni festival na Dravi. Budući da iz Pomurja nije bio član Predsjedništva zbog radnoga dana, i s tamošnjim Hrvatima dogovorit ćemo jednu regionalnu priredbu.

Kako ste na početku naglasili, sjednica je bila zatvorena za javnost zbog osobnih pitanja. Jedno ste već spomenuli, prijedlog za novog člana Skupštine HDS-a. Koja su još bila pitanja i kakve su odluke donesene?

Vjerojatno će se uskoro objaviti poziv za državno odličje „Pro cultura“, pa s obzirom na to da drugih prijedloga nije bilo, na prijedlog Joze Solge predlažemo KUD „Podravina“ iz Barče, koji ove godine obilježava

20. obljetnicu. Svake godine po rotaciji predlažemo nekoga iz druge regije i tako idemo redom, a u prvom redu predlažemo društva, ne osobe. Osim toga bilo je riječi o drugim osobnim pitanjima, o čemu ja ne bih ništa iznosio u javnost. Zašto neki ne dolaze, treba ih pitati zašto nisu aktivni ili čak rade protiv naše udruge. Znamo da je uoči posljednjih izbora bilo i nekih koji su radili protiv Savezove liste.

Spomenuli ste da će dogodine biti izborna Skupština. Hoće li možda o tome biti riječi i na godišnjoj Skupštini u Salanti? Možda nekih razmišljanja o budućnosti? S druge strane, kako je na prošlogodišnjoj Skupštini u Gari popunjeno upražnjeno mjesto člana Predsjedništva iz Baranje, sad je ono potpuno?

Nakon što je na upražnjeno mjesto iz Baranje na Skupštini održanoj u Gari izabran Blaško Bošnjak, koji je vrlo aktivan, Predsjedništvo je u punom sastavu. I dva Odbora rade u punom sastavu, a predsjednici su stalno pozvani na naše sjednice. Povremeno imamo i prošireno Predsjedništvo. Među stalno pozvanima uvijek je i predsjednik HDS-a. Neću ništa govoriti o izornoj Skupštini 2027., ali ću najaviti i pozvati članstvo da razmišljaju o prijedlozima za predsjednika, dopredsjednika, članove Predsjedništva i dvaju odbora. Da to na vrijeme bude pravno pripremljeno u skladu sa Statutom, a trebamo odlučiti i gdje će se održati kako bismo imali potreban kvorum. To su osjetljiva pitanja kao kad postavljamo liste i predlažemo kandidate na izborima za mjesne, županijske i za državnu narodnosnu samoupravu. Kad je riječ o ljudima, o imenima, onda je to tako. Hvala Bogu, imam dosta iskustva za ovih proteklih 35 godina. Na tu temu ja ću u drugoj polovici ove godine sazvati proširenu sjednicu.

Dani hrvatskoga jezika u santovačkoj hrvatskoj školi

U Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu u Santovu od 9. do 13. ožujka održani su već tradicionalni Dani hrvatskoga jezika.

Tjedan posvećen hrvatskom jeziku otvoren je 5. ožujka natjecanjem u kazivanju hrvatskih stihova na kojem je sudjelovalo dvadesetak najboljih kazivača od 1. do 8. razreda.

U ponedjeljak 9. ožujka priređena je radionica za niže i više razrede koju su vodile djelatnice mohačkog Muzeja „Dorottya Kanizsai“ pod vodstvom doravnateljice Mirjane Bošnjak.

„Kraljice Bodroga“ iz Bačkog Monoštora

Hrvatska škola u utorak 10. ožujka ugostila je KUD „Bodrog“ i pjevačku skupinu „Kraljice Bodroga“ iz Bačkog Monoštora, prekograničnog šokačkog mjesta iz susjedne Srbije. Gosti su se predstavili folklornim programom, prepoznatljivom šokačkom nošnjom, igrokazom iz narodnog života, kazivanjem stihova te pjevanjem omiljenih hrvatskih pjesama. Kako nam je uz ostalo kazala ravnateljica Marija Žužić, nakon što je u jesen prošle godine bila na Šokačkim danima u Monoštoru, bio je ovo uzvratni posjet, a obostrano je izražena želja za užom suradnjom dviju hrvatskih zajednica koja će uskoro biti dogovorena.

Sudionici igrokaza s odgojiteljicom Anicom Filaković

U srijedu 11. ožujka održana je projektna nastava po razredima, a svaki razred posebno imao je drukčiju prezentaciju i radionicu povezanu s hrvatskim jezikom, tradicijom, običajima, pa i gastronomijom. Primjerice, u nižim razredima izrađivali su dresove hrvatskih nogometaša i perunike, hrvatski nacionalni cvijet, hrvatsku šahovnicu, licitarsko srce, krunice. U višim razredima upoznivali su se s hrvatskim kulturnim i jezičnim spomenicima, Bašćanskom pločom, glagoljicom, a bilo je i gastronomskih radionica uz pripremanje tradicijskih kolača i peciva.

U sklopu projekta Erasmus+ i praćenja nastave tijekom tjedna škola je ugostila i četvero nastavnika partnerske osnovne škole

Učenici prate program KUD-a „Bodrog“ iz Bačkog Monoštora

iz Velike Trnovitice iz Hrvatske koji su svakodnevno sudjelovali na oglednim satima, a poslijepodne pratili prigodne kulturne programe.

Polaznici prvog razreda s hrvatskim dresovima koje su sami izradili

U okviru Hrvatskog tjedna i u vrtiću su svakog dana organizirane aktivnosti posvećene dječjim igrama na hrvatskom jeziku, uprizorenju priče o repi, upoznavanju nošnje i običaja te malim radionicama i crtanju.

Bilo je i pripremanja tradicionalnih peciva

Tijekom tjedna vrtićaši i učenici posjetili su i Zavičajnu zbirku u Domu Državne udruge šokačkih Hrvata u Santovu.

S. B. • Foto: S. Balatinac i Hrvatska škola u Santovu (Facebook)

Održana tribina s nositeljem liste hrvatske nacionalne manjine Ivanom Guganom

Hrvatska državna samouprava, kao postavljač liste hrvatske nacionalne manjine, nakon Koljnofa i Serdahela u Domu kulture u Udvaru 20. ožujka organizirala je tribinu i susret s nositeljem liste hrvatske nacionalne manjine Ivanom Guganom.

Dio nazočnih

On je nazočne upoznao s važnošću institucije glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu te sa svojim programskim zamislima, a ujedno je pozvao na aktivnije uključivanje i upis u hrvatski birački popis za predstojeće parlamentarne izbore. Nakon tribine slijedilo je druženje uz mohački Orkestar „Planina“.

Dio nazočnih

Ovogodišnji parlamentarni izbori održat će se 12. travnja. Hrvatska državna samouprava četvrti put zaredom ove je godine postavila listu hrvatske nacionalne manjine. Na čelu liste nalazi se Ivan Guban, a slijede Angela Šokac Marković, dr. sc. Andrija Handler, Marija Vargović, Stipan Đurić i Robert Ronta.

Ivan Guban

Pri sastavljanju liste vodilo se načelom ravnomjerne regionalne zastupljenosti, pa šest kandidata predstavlja šest hrvatskih regija u Mađarskoj.

Dio nazočnih

Dio nazočnih

U hrvatskom biračkom popisu, prema podacima od 20. ožujka 2026., upisan je ukupno 2071 birač.

Branka Pavić Blažetin

MARTINCI – Kako doznaje Hrvatski glasnik, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban, koja je postavljač liste hrvatske nacionalne manjine, pozvao je 27. ožujka u martinački Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“, instituciju HDS-a, „na tribinu i druženje povodom parlamentarnih izbora za predstavnika Hrvata u Mađarskom parlamentu“. Za dobro raspoloženje pobrinuli su se podravski svirači.

Izložba „Hrvatskim srcem – mađarskom dušom“ u Juri

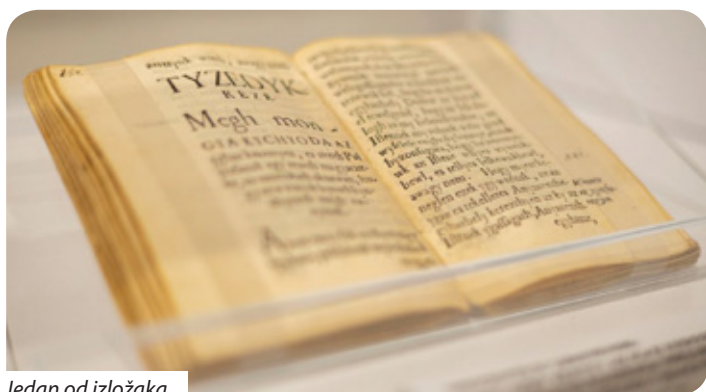
Biskup Jurske biskupije András Veres 26. veljače otvorio je u galeriji Triangulum izložbu posvećenu životu i dobu biskupa Jurja II. Draškovića (Draskovich György) (1525. – 1587).

Na otvorenju izložbe „Hrvatskim srcem – mađarskom dušom“ sudionike su pozdravili veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić, kustos Muzeja dvorca Trakošćan Vinko Kovač te arhivist Zbirke Biskupijskog centra u Juri Róbert Oláh. Glazbeni ugođaj dočarala je pjevačica Eszter Balogh izvedbama skladbi iz Draškovićeve vremena.

Povod izložbi bila je 500. obljetnica Draškovićeve rođenja, obilježena prošle godine u Trakošćanu. Riječ je o prerađenoj i proširenoj inačici zajedničke izložbe koju su 2025. organizirali Zbirka Biskupijskog centra u Juri i Muzej dvorca Trakošćan.

Veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić

Jedan od izložaka

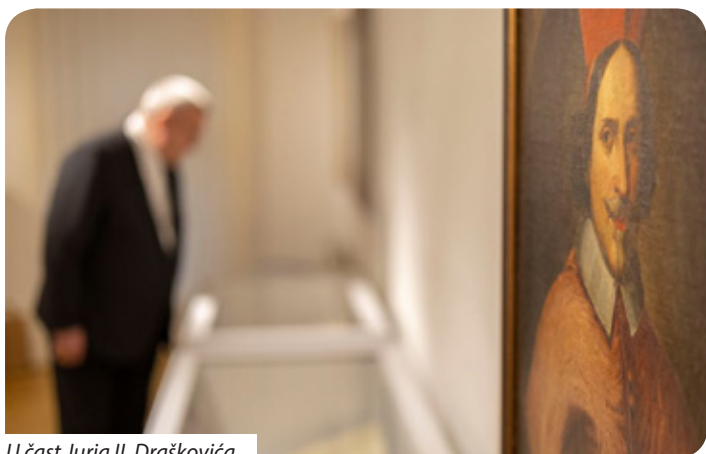
Cilj organizatora bio je približiti javnosti iznimnu karijeru Jurja II. Draškovića, koji je bio zagrebački, a potom jurski biskup, kalački nadbiskup, a naposljetku i kardinal. Na vrhuncu karijere, kao namjesnik, bio je druga osoba u Kraljevini Ugarskoj nakon vladara. Izložba prikazuje njegov crkveni i politički rad te kroz njegov lik oslikava hrvatsko-mađarski suživot u 16. stoljeću u okviru nastajuće Habsburške Monarhije.

Izložba se može razgledati do 17. svibnja 2026. godine u Galeriji Triangulum (Gutenberg tér 2.), a ulaznice su dostupne na recepciji Biskupskog dvorca – Vidikovca (Káptalandomb 1.).

Izložba i popratna publikacija problematiziraju uspon Jurja Draškovića, koji je u okrilju kontinuirane i vjerne službe Habsburgovcima na sakralnoj i sekularnoj razini te međunarodnim angažmanom utro put usponu jedne od najistaknutijih hrvatskih plemićkih obitelji, koja će aktivno djelovati na hrvatskim prostorima sve do Drugog svjetskog rata.

Juraj II. 1560-ih i 1570-ih godina obnašao je bansku čast. U sklopu tog angažmana obranio je hrvatski teritorij od osmanskog nadiranja te ujedno spriječio unutarnje ugroze u vidu Seljačke bune, koju je ugušio. U funkciji bana predstavljao je svojevrsnu izvršnu vlast jer je imao ovlasti za provedbu izglasanih odluka Sabora te ukaza vladara.

Branka Pavić Blažetin • Foto: Molnár G. Tamás / Győri Egyházm. Sajtóiroda

U čast Jurja II. Draškovića

U svojem govoru biskup Veres podsjetio je na riječi svetog Stjepana: „Jer je država jednoga jezika i jednoga običaja slaba i krhka“ naglasivši da zajednička povijest naroda srednje Europe upućuje na nužnost zajedništva i međusobnog poštovanja.

Veleposlanik Andrić istaknuo je kako Hrvatska i Mađarska zajedno odaju počast osobama koje su oblikovale njihovu zajedničku povijest te da Draškovićeve život podsjeća na trajne vrijednosti prijateljstva, uzajamnog poštovanja i dijaloga.

TRENUTAK ZA PJESMU

Sve što se rađa

*Sve što se rađa grob u sebi nosi
i svoju zoru i prolaznosti prah,
a mjesec kad se nad selom nasmije
više me nije kao prije, strah.*

*Skinut će život u rađanju novom,
razgolit će me sve do gole kosti.
Otkuda ti na vrancu plamenom,
druže moje mladosti?*

*Sve što se rađa grob u sebi nosi
i svoju zoru i prolaznosti prah,
a mjesec kad se nad selom nasmije
više me nije, kao prije, strah.*

Jure Kaštelan

Popularizacija Marina Držića

Povjesničarka književnosti i izvanredna profesorica na Sveučilištu u Dubrovniku dr. sc. Katja Bakija i ravnatelj Doma Marina Držića Nikša Matić 25. veljače posjetili su Katedru za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu, gdje ih je primio voditelj katedre dr. sc. Stjepan Blažetin. Oni su domaćina upoznali s Domom Marina Držića i najnovijim projektima kojima je cilj učvršćivanje i popularizacija života i djela Marina Držića, koji će 2027. godine obilježiti 460. obljetnicu smrti. Susretu je nazočila i Vaša urednica.

Edukativne radionice za djecu – likovne, glazbene i književne – te popularna predavanja koja organizira Dom Marina Držića osmišljene su „Držićeve životne pozornice“ tijekom kojih sudionici rješavaju niz zagonetki i istraživačkih zadataka te upoznaju životni put i književno stvaralaštvo najvećeg hrvatskog komediografa Marina Držića. Memorijalna zbirka Marina Držića nudi niz zanimljivosti o životu i djelu velikana hrvatske komediografije te povijesne podatke ključne za dešifriranje tragova skrivenih u muzejskom prostoru. Profesorica Bakija predstavila je i knjigu „Marin Držić: Čitanje i književni turizam“ koju potpisuju Katja Bakija i Marija Konsuo Kuzmanić.

Istoga dana posjetili su i generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, gdje su s generalnim konzulom Dragom Horvatom i konzul-savjetnicom Mionom Ševčik razgovarali o mogućnostima suradnje i budućim projektima. Drugoga dana svojeg boravka u Pečuhu posjetili su Hrvatski vrtić, osnovnu školu, gimnaziju i učenički dom „Miroslav Krleža“, gdje ih je ravnateljica Janja Živković-Mandić upoznala sa školom, a razgovaralo se i o mogućim oblicima suradnje.

Svaki grad i državu čine prije svega ljudi koji u njemu žive ili borave neko vrijeme. Svatko od njih ostavi neki biljeg, oku vidljiv ili nevidljiv, ali važan i stoljećima poslije. Jedan je od njih Marin Držić i njegovi suvremenici.

Šesnaesto stoljeće jedno je od dva dubrovačka „zlatna“ stoljeća u kojima je mala, ali iznimno važna Dubrovačka Republika diplomatskim umijećem nastojala sačuvati svoj već zaokružen teritorij. Svojom razgranatom djelatnošću Dom Marina Držića traži putove i oblike privlačenja publike uz izložbenu, edukativnu i izdavačku djelatnost. Ponose se stripom „Novela od Stanca“, koji je načinjen i u engleskom prijevodu pod naslovom „Old Stan or a Fool Fooled“ te suradnjom Doma Marina Držića i Festivala „Midsummer Scene“, na kojem se djela Marina Držića predstavljaju na engleskom jeziku i tako ga približavaju najširoj publici. Tu je i strip „Dundo Maroje“ u četiri dijela.

Dom Marina Držića svojom snažnom inicijativom i lokalno i nacionalno promiče važnost i vrijednosti ostavštine najvećeg hrvatskog komediografa. Ustrajno radi na približavanju opusa Marina Držića svim generacijama te educiranju svih posjetitelja, a posebice mladih, o njegovu životu i djelu. Smatraju svojom misijom i poticanje prevođenja cjelovitih

tekstova Marina Držića jer su oni temelj za kazališne izvedbe na stranim jezicima. Stoga su u izdavačkoj djelatnosti Doma Marina Držića dosad objavljeni prijevodi komedije „Skup“ na francuski jezik Nicolasa Raljevića te „Dunda Maroja“ i „Novele od Stanca“ na engleski jezik Filipa Krenusa.

U Nacionalnoj knjižnici Braidense, koja čuva jedine sačuvane primjerke prvih izdanja Držićevih knjiga iz 1551. godine, uz „Pjesni Marina Držića ujedno stavljene s mnogim družim ljepim stvarmi“ i „Tirenu“, bilo je predstavljeno i stotinjak naslova iz povijesti hrvatske književnosti i kulture

Stjepan Blažetin, Katja Bakija i Nikša Matić

tiskanih u razdoblju od XVI. do XX. stoljeća koje su tijekom povijesti Europi i svijetu otkrivala Hrvatsku i hrvatske autore. Predstavljeno je i dvadesetak geografskih karata. Autorica izložbenog projekta povjesničarka je književnosti i izvanredna profesorica na Sveučilištu u Dubrovniku dr. sc. Katja Bakija, a projekt je ostvaren u organizaciji Grada Dubrovnika, Doma Marina Držića i Nacionalne knjižnice Braidense iz Milana uz potporu Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske i Turističke zajednice grada Dubrovnika.

Branka Pavić Blažetin

Bogatstvo...

Na hodočašću 60-ih godina 20. stoljeća i Hrvati iz Ate

KRLEŽA

Školsko natjecanje u kazivanju stihova

Prvoga dana Dana hrvatskoga jezika u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleže održano je školsko natjecanje u kazivanju stihova. Učenici su se natjecali u pet kategorija, a na natjecanju su sudjelovali pobjednici natjecanja po razredima.

U kategoriji 1. i 2. razreda te 3. i 4. razreda ocjenjivački sud – koji su činili voditeljica Hrvatskog vrtića Miroslava Krleže Anka Bunjevac, ravnateljica Hrvatskog pedagoškog i metodičkog centra Žanet Vörös i urednik radijskog i televizijskog programa pri MTVA-u Tomo Fűri – nije imao nimalo lak zadatak. Žanet Vörös pozdravila je djecu i čestitala im na nastupima te pohvalila njihovu hrabrost na pozornici.

Mali kazivači stihova

Istaknula je što je sve ocjenjivački sud uzeo u obzir pri ocjenjivanju – izbor pjesama, jesu li one bile izvedene napamet, sigurnost u tekstu te koliko su se natjecatelji igrali jačinom glasa, intonacijom i ritmom pjesme.

Usporedila je kategorije 1. i 2. razreda te 3. i 4. razreda naglasivši kako su učenici 3. i 4. razreda kazivali stihove mnogo ozbiljnije i s više dubine, što pokazuje da su djeca napredovala i mnogo toga naučila u odnosu na prošlu godinu. Savjetovala je i bolju artikulaciju te daljnji rad na tom području kako bi se još bolje razumjela poruka koja se želi prenijeti slušateljima.

Došli su poslušati svoje razredne kolege

Mira Prosenyák

U kategoriji 5. i 6. razreda ocjenjivački sud bio je u sljedećem sastavu: ravnateljica Hrvatskog pedagoškog i metodičkog centra Žanet Vörös, nastavnica iz prijateljske OŠ „Vijenac“ iz Osijeka Hrvoje Pavić i nastavnica iz škole Miroslava Krleže Ana-Rea Jeđud.

Ocjenjivački sud

U kategoriji 7. i 8. razreda ocjenjivački sud činili su ravnateljica Hrvatskog pedagoškog i metodičkog centra Žanet Vörös, nastavnica iz škole Miroslava Krleže Ana-Rea Jeđud i nastavnica iz osječke OŠ „Vijenac“ Kristina Rajlić.

Ocjenjivački sud

U kategoriji gimnazijalaca predstojnik Katedre za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu dr. sc. Stjepan Blažetin, studentica Luca Barilović i studentica Dorina Himler pozorno su pratili kazivače stihova.

Predstojnik Katedre za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu dr. sc. Stjepan Blažetin čestitao je svim izvođačima te ih pohvalio što su se prihvatili zadaće kazivanja.

KATEGORIJA	MJESTO	IME I PREZIME UČENIKA	AUTOR	NASLOV
1. I 2. RAZRED	1. 2. 3. posebna nagrada	Azra Barics (2. b r.) Zente Györök (2. a r.) Lili Rózsa (1. a r.) Milos Orosdy (2. b r.)	Luko Paljetak Nada Zidar Bogadi Ivica Vanja Rorić Stanislav Femenić	Gospođica Majoneza Sijač priča Sreća Sjećanje na djeda
3. I 4. RAZRED	1. 2. 3. posebna nagrada	Nikola Kitanics (3. r.) Branimir Bosnyák (3. r.) Miléna Istókovics (4. b r.) Eliza Kádár (3. r.)	Josipa Franjić Radulović August Harambašić Nada Ladenka Mišo Jelić	Sportaš Tri boje Tajna ljubav Santovačkoj dici
5. I 6. RAZRED	1. 2. 3. posebna nagrada	Janka Kiss (6. a r.) Emma Kovács-Darvas (6. b r.) Léna Gyermán (5. b r.) Míra Horváth (5. b r.)	narodna pjesma Marija Vargaj Luko Paljetak Matija Kovačić	Putujem Ja sam pjesnik bez sreće Krokodil s kravatom Izađi na Dunav
7. I 8. RAZRED	1. 2. 3. posebna nagrada	Damján Dániel Végh (8. r.) András Szebényi (7. r.) Jázmin Török (7. r.) Janka Dolgos (8. r.)	Marko Dekić Đuso Šimara Pužarov Marija Vargaj Lana Marija Božac	Prijatelju Prva ljubav Kada te netko voli Moja baka
GIMNAZIJA	1. 2. 3. posebna nagrada	Paula Berisa (9. r.) Mira Proszenyák (10. r.) Míra Mogyorósi (11. r.) Zara Krausz (11. r.)	Dobriša Cesarić Štefaniya Sabol Slavko Mihalić Gustav Krklec	Balada iz predgrađa Dok te gledim, Međimurje moje Ne osvrći se nikad Srebrna cesta

vanja stihova. Istaknuo je kako ga raduje interpretacija u kojoj kazivači prenose vlastiti osjećaj i shvaćanje teksta – što ih je u tekstu zanimalo i dirnulo te kako prenose publici ono što sami osjećaju dok čitaju tekst.

Pravi glumac

Pohvalio je izbor tekstova i poželio učenicima da čitaju prije svega hrvatsku poeziju jer je poezija nešto što nas na trenutak zaustavlja u životu. „Stanimo malo, zamislimo se nad stvarima preko kojih svakodnevno prelazimo, a da ih i ne primjećujemo.“

Natjecanje osnovnoškolaca vodila je nastavnica Valerija Kovačević, a natjecanje gimnazijalaca nastavnica Rita Ronta.

Uloga je škole i njegovanje i kazivanje pjesničkog blaga nastalog na tlu Mađarske na hrvatskom jeziku. Bilo je toga jako malo, tek nekolicina učenika. Oni su kazivali stihove Marije Vargaj, Marka Dekića i Stipana Blažetina... Kazivanje stihova na materinskom jeziku ima posebno značenje za pripadnike manjinskih zajednica. Ono nije samo umjetnički izraz nego i va-

žan način očuvanja jezika, kulture i nacionalnog identiteta. Kad djeca i mladi kazuju stihove na svojem materinskom jeziku, oni ne uče samo riječi i ritam pjesme – uče i vrijednosti, povijest i osjećaj pripadnosti zajednici iz koje potječu.

Prije nastupa

Mi nemamo tremu

Posebno je važno kazivanje stihova manjinskih pjesnika jer njihova poezija čuva iskustvo života manjine, njezine radosti, brige i nade. Na taj se način glas zajednice prenosi s naraštaja na naraštaj, a jezik ostaje živ u svakodnevnom govoru, kulturi i umjetnosti. Kazivanje stihova zato postaje most između prošlosti i budućnosti te snažan znak očuvanja identiteta.

Branka Pavić Blažetin

Državno natjecanje iz hrvatskog jezika i književnosti za srednjoškolce (OKTV)

U Neprofitnom poduzeću za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost „Croatica“ 9. ožujka održan je drugi, usmeni krug Državnog natjecanja iz hrvatskog jezika i književnosti za srednjoškolce.

Učenicima se najprije obratio Tomislav Krekić i objasnio im kako će ispit izgledati. Prisutne je uvodnim govorom pozdravila i ravnateljica Croatice Timea Šakan-Škrilin, koja je ukratko učenicima predstavila rad Croatice, koju smatra kućom hrvatske riječi. Svima je poželjela sreću i hrabrost na ispitu. Također je svima poklonila Croatiačino jubilarno izdanje „25 godina Croatice“.

Sudjelovalo je sedmero učenika, petoro iz HOŠIG-a (Letícia Bálint, Ruzsica Lilla

Dio natjecatelja

Czibulya, Zoé Hegedűs-Szabó, Laura Horvat i Vedran György Jenyik) i dvije učenice Hrvatske gimnazije Miroslava Krležje (Zara Krausz i Mira Mogyorósi).

Hošigovci su stigli u pratnji profesorice Marije Šajnović, a pečušku ekipu pratila je profesorica Ágnes Siklósi.

U ocjenjivačkom odboru bili su Timea Bockovac, Stipan Karagić i Tomislav Krekić.

Rezultati natjecanja bit će proglašeni u svibnju.

Kršul

Duhovna večer u Croatici

U organizaciji Neprofitnog poduzeća „Croatica“, Hrvatske samouprave Ferencvaroša i Hrvatske samouprave XVI. okruga 12. ožujka 2026. godine u Multimedijskoj dvorani Croatice održana je tzv. Duhovna večer. Riječ je zapravo o još jednom predstavljanju najnovijeg Hrvatskog katoličkog kalendara nakon predstavljanja u Martincima, Pečuhu i Koljnofu.

Skalendarom u ruci

Ravnateljica Croatice Timea Šakan-Škrilin pozdravila je sve prisutne, a posebice veleposlanika RH u Mađarskoj Mladena Andrića te glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozu Solgu.

Razgovor s glavnom urednicom Hrvatskog katoličkog kalendara Lillom Trubić-Gregeš vodila je urednica na Radiju Croatici Maja Škrilin. Bilo je riječi o sadržaju petog Hrvatskog katoličkog kalendara, koji ima 256 stranica i koji, kako ističe glavna urednica, piše narod. Uvrštene su i pjesme hrvatskih pjesnika iz Mađarske, a neke od njih tijekom večeri čitali su Maja Škrilin, Lilla Bengyészov, Milan Kovač i Andraš Kovač.

Glavna misao vodilja ovog izdanja bila su vrata – vrata kapelica, crkava, katedrala gdje se održavaju hrvatske mise, sedamdeset fotografija vrata koja se povezuju s Hrvatima u Mađarskoj. Urednica Trubić-Gregeš ističe: „Uz vrata druga velika koncepcija bio je sveti Martin, koji nas također povezuje. Jer od Gradišća pa preko Pomurja i Baranje do Bačke imamo sela i crkve posvećene svetom Martinu, a ondje žive naši Hrvati.“

Uslijedila je projekcija putopisnog filma „Put srca“, koji donosi priču o hodočašću mladih u Međugorje. Autorica je i urednica filma ravnateljica Croatice Timea Šakan-Škrilin.

Program su otvorili i zatvorili talentirani svirači iz Tamburaškog sastava „Židanci“ izvedbom duhovnih pjesama.

Kršul

KEMLJA – U organizaciji Hrvatske samouprave Kemlje 6. ožujka priređena je molitva križnog puta na hrvatskom jeziku u kojoj su sudjelovali učenici koji u kemljanskoj školi pohađaju nastavu hrvatskoga jezika i književnosti te nastavu narodopisa. Molitvu križnoga puta predvodio je mjesni svećenik uz sudjelovanje predstavnika Hrvatske samouprave Kemlje.

Mala stranica

IZ ŽIVOTA NAŠIH ŠKOLA

Polaznici ustanove u plavim majicama

U Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i gimnaziji „Mate Meršić Miloradić“ obilježen je Svjetski dan voda kako bi se skrenula pozornost na očuvanje čistoće vode. Toga dana svi polaznici ustanove obukli su se u plave majice, a u razredima se razgovaralo o temi. Toga dana svatko u ustanovi morao je piti isključivo vodu, koja je dragocjena za svako živo biće.

Međunarodni dan dječje knjige

Međunarodni dan dječje knjige svake se godine obilježava 2. travnja, na dan rođenja Hansa Christiana Andersena. Neprestano se naglašava važnost čitanja djeci, no Međunarodni dan dječje knjige važan je jer podiže svijest o tome koliko moć knjige imaju za dječji razvoj – kognitivni, socijalni i emocionalni.

Međunarodni dan knjige obilježava se od 1967. godine, kad ga je ustanovio Međunarodni odbor za knjige za mlade (IBBY), neprofitna organizacija posvećena promicanju dječje književnosti. U svojem radu teže djeci diljem svijeta omogućiti pristup kvalitetnim knjigama. Događaj se od kraja šezdesetih godina obilježava u cijelom svijetu, a svake se godine bira druga država koja će biti pokrovitelj Međunarodnog dana dječje knjige. Predstavnik te zemlje, obično neki poznati dječji pisac, kreira poruku koja se šalje djeci diljem svijeta potičući ih na čitanje.

Hans Christian Andersen cijeli je svoj život posvetio pisanju priča za djecu. Njegove su priče toliko posebne da i danas, 140 godina nakon njegove smrti, djeca diljem svijeta uživaju u avanturama njegovih likova. Njegovo ime danas nosi i ugledna svjetska književna nagrada koja se dodjeljuje najboljem piscu iz područja dječje književnosti.

Neke njegove priče svima su poznate: „Mala sirena“, „Kositreni vojnik“, „Ružni pačić“, „Kresivo“, „Carevo novo ruho“...

Beta

Mali kviz o najpoznatijim bajkama

1. Koja bajka pripada arapskim pričama iz „Tisuću i jedne noći“?
 - a) Ružno pače
 - b) Mala sirena
 - c) Aladin i čarobna svjetiljka
2. Od čega je napravljena prva kuća u priči o tri prašćića?
 - a) od drva
 - b) od sijena
 - c) od medenjaka
3. U Andersenovoj bajci „Mala sirena“ junakinja izgubi...
 - a) glas
 - b) obitelj
 - c) brata
4. U kojoj bajci ogledalo otkriva istinu o ljepoti?
 - a) Uspavana ljepotica
 - b) Rapunzel
 - c) Snjeguljica
5. Koji lik iz bajke upadne u stogodišnji san?
 - a) Snjeguljica
 - b) Uspavana Ljepotica
 - c) Snježna Kraljica
6. Zašto se Crvenkapica izgubila na putu?
 - a) jer je skupljala cvijeće
 - b) jer je pratila vuka
 - c) jer nije vidjela od magle
7. Koliko je godina Trnoružica spavala?
 - a) 20
 - b) 10
 - c) 100
8. Koliko je patuljaka u priči o Snjeguljici?
 - a) 10
 - b) 7
 - c) 12
9. Kako se zove djevojčica u zemlji čudesa?
 - a) Alisa
 - b) Marica
 - c) Maja
10. Ružno pače zapravo je...
 - a) roda
 - b) labud
 - c) patka

Festival svinjokoljskih specijaliteta

U organizaciji Hrvatske samouprave Letinje, Grada Letinje i Građanskog kruga 1. ožujka priređen je Festival svinjokoljskih specijaliteta. Tijekom cijeloga dana sa štandova raznih ekipa širili su se mirisi kobasica, krvavica, pečenja, jetrica, zelja i mnogih drugih jela od svinjetine koja su pripremali dobrovoljci iz raznih udruga i hrvatske zajednice. Predsjednica Hrvatske samouprave Letinje Marija Đuric rekla je da priredba želi promovirati tradicionalna svinjokoljska jela, a ujedno i jačati zajedništvo žitelja pomorskoga grada. Na festivalu okupljene su pozdravili gradonačelnik László Vida i parlamentarni zastupnik Péter Cseresnyés naglasivši važnost njegovanja tradicija.

Predsjednica Hrvatske samouprave Letinje Marija Đuric

Predstavljena je izrada kobasica

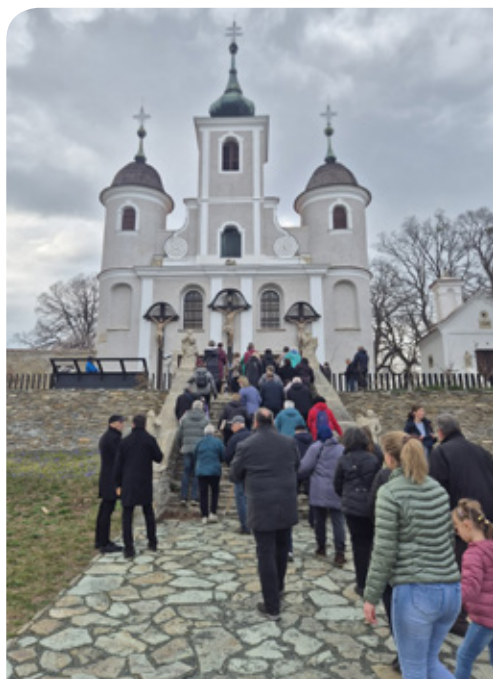
Hrvatska samouprava Letinje tijekom cijele godine priređuje programe koji se povezuju s običajima pomorskih Hrvata. Na njima sudjeluje i hrvatska zajednica, a i pripadnici većinskog naroda koji se na tim programima upoznaju s bogatom tradicijom

pomorskih Hrvata. Od početka godine već su održani programi kao što je Vincekovo, Lekovni četrtak i Fašnik, a ovaj put s vodstvom grada odlučili su se za veću priredbu na kojoj se promovirala tradicionalna gastronomija.

„Ovdje u Letinji žive Hrvati koji su se doselili iz hrvatskih pomorskih naselja i još se sjećaju običaja i tradicija koje su naučili u svojim obiteljima. Gastronomska tradicija također je jedna od njih, a ona lako povezuje narode i žitelje jednog mjesta. Na današnjem festivalu jedna uz drugu kuhaju ekipe Hrvata i Mađara. Uspoređuju jela i način kuhanja, razgovaraju, druže se... Mislim da je to najvažnije na našoj priredbi”, rekla je predsjednica Hrvatske samouprave Letinje Marija Đuric.

Pod šatorom osam je ekipa predstavljalo različita jela – predstavljena je izrada kobasica, pečenje svinjske krvi i jetrica s lukom, u kotlićima se kuhalo zelje sa svinjskim mesom, a bilo je i pljeskavica i drugih ukusnih jela od svježe svinjetine. Dok su posjetitelji kušali razna jela, na pozornici se odvijao kulturni program s mađarskim izvođačima.

Beta

Hrvatski križni put i sveta misa

Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj sa sjedištem u Prisiki u suradnji s Hrvatskom samoupravom Kisege pozvala je vjernike na duhovno poslijepodne u Kisegu 22. ožujka. Molitvu križnoga puta, nakon koje je uslijedila sveta misa, predvodio je farnik David Grandits.

Kiseški hrvatski križni put tradicionalno je vjersko događanje na hrvatskom jeziku koje se održava na postajama kalvarije u gradu Kisegu. Cilj je događanja njegovanje vjerskog života hrvatske zajednice i očuvanje vjerskih tradicija.

BPB • Foto: Facebook

Natjecanje u recitiranju u Salanti

Kako donosi Facebook Osnovne škole Salanta, 12. ožujka u toj je školi održano natjecanje u recitiranju na hrvatskom jeziku.

Na natjecanju su sudjelovali učenici od 1. do 8. razreda koji uče hrvatski jezik i književnost u sklopu predmetne nastave. Četveročlani ocjenjivački sud poslušao je sve učenike i donio odluke o pobjednicima.

ZAGREB – U Mađarskom institutu Liszt u Zagrebu 10. ožujka priređena je književna večer. Predstavljena je knjiga odabranih pjesama mađarskog pjesnika Dezsőa Kosztolányija u hrvatskom prijevodu pod naslovom „Opijenost u svitanju”. Pjesme je na hrvatski jezik prevela Lea Kovács.

Tiboru Csúcsu odana počast za životno djelo

Snažne emocije obilježile su 18. ožujka na Bjelovarskom sajmu u Gudovcu otkrivanje spomen-ploče Tiboru Csúcsu – čovjeku koji je svojim radom i predanošću godinama gradio mostove prijateljstva između Bjelovarsko-bilogorske županije i mađarske Šomođske županije, ali i šire između Hrvatske i Mađarske.

Tibor Csúcs ostavio je dubok trag organizacijom i prevođenjem brojnih susreta, sajamskih, sportskih i kulturnih događanja, a obnašao je i dužnosti predsjednika Hrvatske samouprave Kapošvara te Zemaljskog društva mađarsko-hrvatskog prijateljstva. No, kako su istaknuli okupljeni, prije svega bio je velik čovjek i prijatelj na kojeg se uvijek moglo računati. Spomen-ploča postavljena je na glavnoj zgradi Bjelovarskog sajma uz nazočnost brojnih uzvanika – mađarske delegacije predvođene parlamentarnim zastupnikom Attilom Józsefom Móríngom, županom Šomođske županije Norbertom Biróm, direktorom sajma Zlatkom Salajem, predstavnikom Grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije te uz brojne druge.

Dio nazočnih

Direktor Bjelovarskog sajma Zlatko Salaj podsjetio je na neizbrisiv doprinos Tibora Csúcsa.

„Od samih početaka sajma surađivao je s nama i dovodio izlagače iz Mađarske. Nijedan sajam u posljednjih 30 godina nije prošao bez naših mađarskih prijatelja. Drago mi je što smo ovu ploču postavili upravo ovdje jer je njegov doprinos nemjerljiv. Nadam se da će netko nastaviti njegovim putem“, rekao je Salaj i emotivno dodao: „Ako nas gledaš, Tibore, hvala ti na svemu!“

Ispred spomen-ploče

U ime župana, gradonačelnika i načelnika s područja županije obratio se načelnik Općine Velika Pisanica Fredi Pali naglasivši koliko je teško riječima opisati sve što je Csúcs učinio.

Dirljiv govor održao je i Attila József Móríng, koji je podsjetio na njihov prvi susret upravo na Bjelovarskom sajmu.

„Postoje ljudi čiju veličinu shvatimo tek kad ih više nema. Tibor je bio takav čovjek. Prije 20 godina prišao mi je kao potpuni stranac i započeo suradnju koja je povezala općine, gradove i ljude. Bio je kovač prijateljstva i most između dvaju naroda“, istaknuo je Móríng.

Nakon otkrivanja spomen-ploče, koja je i blagoslovljena, položeno je cvijeće te su zapaljene svijeće u znak sjećanja na čovjeka koji je ostavio neizbrisiv trag u životima mnogih.

U njegovu čast istoga dana održan je i prvi memorijalni nogometni turnir u Bjelovaru u sportskoj dvorani I. osnovne škole. Na turniru su nastupili župani, gradonačelnici i načelnici iz Bjelovarsko-bilogorske županije i Šomođske županije. Bio je to još jedan simbol prijateljstva kakvo je Tibor Csúcs godinama gradio.

Foto i tekst: Bjelovar.info

SANTOVO – Nakon programa Spomendana santovačkih Hrvata 13. ožujka upriličen je susret predstavnika Općine Petrijevci iz Hrvatske i Hrvatske samouprave Santova, koji ove godine obilježavaju 30. obljetnicu suradnje. Na redovitom sastanku početkom kalendarske godine dogovoreni su planovi suradnje i usuglašeni konkretni programi za tekuću godinu. Izaslanstvo Općine Petrijevci predvodio je načelnik Ivo Zelić, a osim njega sudjelovali su ravnateljica OŠ Petrijevci Susana Dundović i predsjednik KUD-a „Nikola Šubić Zrinski“ Andrej Bogdanović. Od domaćina uz predsjednika i zastupnike Hrvatske samouprave Santova Stipana Balatinca, Josu Šibalina, Anicu Filaković, Iliju Stipanova i Stipana Kovačeva, ujedno predsjednika Državne udruge šokačkih Hrvata, sudjelovali su ravnateljica Hrvatske škole Marija Žužić Kovač i santovački načelnik Gabor Varga. Konkretni programi dogovoreni su na polju obrazovanja, odnosno dviju osnovnih škola, te kulturnog, vjerskog i sportskog života. Gosti su svoje domaćine pozvali na uzvratni posjet 17. travnja u povodu obilježavanja Dana Općine Petrijevci.

BAJA – U organizaciji Kršćanske čitaonice u Baji 22. ožujka otvorena je izložba slika Stipana Kubatova (1911. – 2011.). Izložbu bajskog bunjevačkog slikara u prostorijama čitaonice otvorila je predsjednica udruge Eva Reiner, a bunjevačkim melodijama otvorenje su uljepšali Darko Marković i Dragan Kamenik. Izložba je bila otvorena do 27. ožujka.

**LJUBAZNO VAS
MOLIMO DA
PODRŽITE RAD**

**ZAKLADE ZA
HRVATSKO
ŠKOLSTVO U
MAĐARSKOJ**

**UPLATOM
1%
OD POREZA**

O ZAKLADI:

Prioritet zaklade je područje hrvatskog odgoja, obrazovanja te znanstveno-istraživačkoga djelovanja, kao i podržavanje međusobnih veza hrvatskih zajednica, baštinstvo vrijednosti i tradicija Hrvata u Mađarskoj.

**Magyarországi
Horvát Oktatásért
Alapítvány**

**POREZNI BROJ:
19039633-1-42**

www.zakladahds.hu

Plesna večer u Andzabegu

U organizaciji Hrvatske samouprave Andzabega 22. ožujka 2026. održana je Južnoslavenska plesna večer (plesaćnica) radi okupljanja svih zainteresiranih za hrvatske narodne običaje.

Prije toga spomenuta je samouprava u veljači organizirala sličnu plesaćnicu na temu maškara, pohoda buša. Nakon tjeranja zime plesna večer održana je u povodu početka proljeća da posjetitelji dobiju uvid u hrvatske narodne običaje povezane s Uskrsom i proljećem.

„Uskrs je u Hrvatskoj jednako važan praznik kao i u Mađarskoj, a običaji povezani s njim vrlo su slični, od posta do blagoslova vrbovih grančica na Cvjetnicu. Međutim, postoji jedan običaj koji ovdje ne poznaju: uskrsni krijes. U sjeverozapadnoj Hrvatskoj prije bdjenja na Veliku subotu zajednički se palila vatra kao simbol svjetla. S pomoću manjih komada drveta svetu vatru donosili bi kući”, prisjetila se Ágnes Hudák, predsjednica Hrvatske samouprave Andzabega.

Ona je posjetiteljima pripremila delicije, uglavnom tjesteninu u znaku posta, odnosno jela bez mesa. Za glazbu se već tradicionalno pobrinuo bend Kolo.

Kršul

U spomen

ISTVÁN HORVÁTH

(1949. – 2026.)

Prečasní dr. István Horváth, veliki prepošt pečuške katedrale, umirovljeni župnik, umirovljeni rektor visoke škole i sjemeništa te teolog, preminuo je 15. veljače 2026. godine.

Dr. István Horváth rođen je 14. svibnja 1949. u Kalaznónu u Tolnanskoj županiji u obitelji s petero djece. Zaređen je za svećenika u Pečuhu 23. lipnja 1974. Svoje bogato svećeničko djelovanje počeo je kao kapelan u Šiklošu, a 1978. nastavio u Paksu. Godine 1984. imenovan je župnikom u Lukovišću, a od 1985. dvije je godine studirao je u Rimu. 1987. imenovan je prefektom Sjemeništa u Juri, a u pečušku biskupiju vratio se tek 1992. godine, gdje je najprije služio kao župnik u Pečuhu – Szabolcsu, a od 1994. u Pellérdu. Od 2019. do umirovljenja 2021. bio je pomoćni svećenik u Župi sv. Elizabete i Župi sv. Ivana Pavla II. u Pečuhu. Vlač. István više je od 20 godina, među ostalim, bio župnik i u Kukinju. Do umirovljenja 2021. godine u Pečuhu je djelovao kao pomoćni svećenik u Župi svete Elizabete i Župi svetog Ivana Pavla II., tako da su vjernici u Kukinju još dugo mogli računati na njegovu prisutnost i duhovnu potporu.

Kao priznanje za dugogodišnji i požrtvovni rad u zajednici i župi Mjesna samouprava Kukinja dodijelila mu je 2021. godine priznanje „Počasni građanin Kukinja”.

Vlač. dr. István Horváth, nakon bolesti koju je dostojanstveno podnosio, preminuo je 15. veljače 2026. u 77. godini života i 52. godini svećeništva, okrijepljen svetim sakramentima. Misa zadušnica za pokoj njegove duše služena je 25. veljače 2026. u 10 sati u crkvi svete Margarete Antiohijske u Pellérdu, nakon čega su njegovi zemaljski ostatci položeni na vječni počinak na mjesnom groblju.

Osim župničkog služenja, od 1994. do smrti bio je kanonik pečuške katedrale, a od 2007. i njezin veliki prepošt. Godine 1994. bio je ravnatelj Biskupijskog teološkog tečaja, a od 1995. rektor Pečuške biskupijske teološke visoke škole i Sjemeništa. Od 2000. obnašao je dužnost glavnog ravnatelja Pečuške biskupijske teološke visoke škole (PPHF).

Od 2005. do 2013. bio je dekan Pečuškog dekanata, a od 2015. do 2022. služio je Crkvi i kao zaštitnik veza pri Pečuškom biskupijskom sudu. Dr. István Horváth autor je vrijednog djela „A Pécsi papnevelő intézet uradalma – Tájhasználat és gazdálkodás (1736-1875)”.

Branka Pavić Blažetin • Izvor: pecsiagyazmegye.hu